

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! leefschool De Pluishoek Heist-op-den-Berg te HEIST-OP-DEN-BERG

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Instellingsnummer	110528
Instelling	GO! leefschool De Pluishoek Heist-op-den-Berg
Directeur	Chris VERBRUGGEN
Adres	Pluishoekstraat 3 - 2220 HEIST-OP-DEN-BERG
Telefoon	015-22.06.06
Fax	015-22.06.06
E-mail	de.pluishoek@g-o.be
Website	www.pluishoek.be
Bestuur van de instelling	GO! SGR Mechelen-Keerbergen-H. o/d Berg
Adres	Mechelbaan 561 - 2580 PUTTE
Scholengemeenschap	SG Heist-op-den-berg - Keerbergen - Zemst
Adres	Mechelbaan 559 - 2580 PUTTE
CLB	GO! CLB Mechelen
Adres	Zandpoortvest 9_a - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	12-01-2015, 13-01-2015, 14-01-2015, 15-01-2015
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	15-01-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	25-02-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Frans DE BIE
Teamleden	Luc CUYLAERTS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	11
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	16
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
4.1 Leerbegeleiding	18
4.2 Evaluatiepraktijk	19
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	21
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	23
6.1 Wat doet de school goed?	23
6.2 Wat kan de school verbeteren?	24
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	25
8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG	25

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De GO!-basisschool 'De Pluishoek' ligt in het landelijke Heist-Goor, een deel van Heist-op-den-Berg. Zij beschikt over een uitgestrekt domein met veel groen en bewegingsruimte. Ook de klassen zijn bijzonder ruim. De Pluishoek werkt volgens de principes van een leefschool. Enkele opvallende kenmerken zijn de groepering van de kinderen in zogenaamde leefgroepen waarbij kinderen van verschillende leeftijden in één klasgroep samenwerken, de doorgedreven projectwerking, de dagelijkse kringen, de zelfstandige werktijd en de intensieve samenwerking met de ouders. De kinderen sturen de projecten zelf aan op basis van eigen onderzoeksvragen. De begeleiders (zoals de leerkrachten in een leefschool genoemd worden) ondersteunen hen in dit proces. De kringen bieden de kinderen kansen om in dialoog te treden en om informatie uit te wisselen. De zelfstandige werktijd dient om enkele leergebieden cursorisch aan te bieden en om taken in functie van de projecten uit te werken. De school verwacht dat nieuwe begeleiders zich professionaliseren inzake de principes van een leefschool. De ervaren begeleiders zijn ervan doordrongen. Recent ervoer de school de behoefte om zich te herbronnen en de uitgangspunten opnieuw helder te stellen. Dit leverde een aantal 'speerpunten' op. De school staat voor de uitdaging om deze planmatig te implementeren. De speerpunten 'Iedereen behaalt de basis' en 'Leren door ervaren en al doende leren' krijgen prioritaire aandacht. De meeste kinderen komen uit sociaaleconomisch sterkere gezinnen. De school kent een instroom van leerlingen die het in andere scholen moeilijk hebben. Zij brengen ieder een rugzakje met specifieke zorgbehoeften mee. Relatief weinig kinderen zijn anderstalig.

Op basis van het vooronderzoek van dinsdag 6 januari 2015 bepaalde de onderwijsinspectie de focus die zij tijdens deze doorlichting onderzocht. In de kleuterafdeling ging zij de inspanningen van de begeleiders van de kleuterafdeling na om voor Nederlands en wereldoriëntatie de ontwikkelingsdoelen na te streven. In de lagere afdeling onderzocht zij de resultaten van de begeleiders van de lagere afdeling om voor Nederlands en wereldoriëntatie de eindtermen te bereiken. Daarnaast peilde de onderwijsinspectie naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de leerbegeleiding en de evaluatiepraktijk en naar aspecten van het algemeen beleid. Ten slotte onderzocht zij ook een selectie van regelgeving en de mate waarin de school aandacht heeft voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving.

De begeleiders van de kleuterafdeling zorgen voor een projectmatig en thematisch onderwijsaanbod voor Nederlands en wereldoriëntatie dat afgestemd is op de verwachtingen van de desbetreffende leerplannen. Zij kiezen voor een ervaringsgerichte aanpak en schakelen krachtige interactieve werkvormen in, waardoor de kleuters tal van mogelijkheden krijgen om hun taalvaardigheid te verhogen en om de realiteit en hun leefwereld samen te verkennen. Hierbij schakelen ze al hun zintuigen in. De interesses van de kleuters en de mogelijkheid om hun eigen leertraject zelf aan te sturen staan hierbij centraal.

De begeleiders van de lagere afdeling zorgen er wat het leergebied Nederlands betreft voor dat de leerlingen de nodige taalcompetenties verwerven. Zij stemmen het aanbod af op de verwachtingen van het leerplan Nederlands. Zij schakelen interactieve werkvormen in en zorgen voor een samenhangend onderwijsaanbod. De projecten en kringen zijn werkvormen die tal van kansen bieden om zowel mondeling als schriftelijk en zowel functioneel als creatief met taal bezig te zijn. Taalbeschouwing en spelling krijgen hun beslag tijdens de werktijd, die nog meer uitnodigend en gedifferentieerd uitgebouwd kan worden. Ook voor wereldoriëntatie stemmen de begeleiders hun onderwijsaanbod af op het leerplan. Zij slagen erin om de projecten die door de leerlingen gekozen worden af te stemmen op de leerplandoelen. Mogelijke hiaten vangen zij op tijdens aanvullende thematische activiteiten. Een aantal kaders, zoals de tijd- en ruimtekaders, zijn nog niet optimaal gradueel uitgewerkt. Ook zette de school nog geen stappen om een omgevingsboek samen te stellen.

Het schoolteam zorgt bij de leerbegeleiding voor een preventieve basiszorg, waarbij intuïtieve en georganiseerde differentiatie, teamteaching en interactie centraal staan. Kinderen met een aanzienlijke leerachterstand kunnen rekenen op een leertraject op eigen maat. Het kind- en leerlingvolgsysteem zijn in opbouw. De registratie van de vorderingen om de schoolloopbaan in kaart te brengen staat nog niet op punt. De besluitvorming in functie van leerbegeleiding en het planmatige aspect van de zorgverlening hebben nog groeimarge. Enkele begeleiders vertrouwen iets te veel op de spontane groeikracht van de kinderen, waardoor zorginitiatieven voor kinderen met specifieke noden nogal lang op zich laten wachten. Het schoolteam reflecteert weinig formeel op de effecten van de leerbegeleiding.

Voor de evaluatiepraktijk ontwikkelde het schoolteam nog geen doelgericht beleid. Enkele aspecten van evaluatie krijgen binnen de gehanteerde werkvormen veel aandacht: de begeleiders observeren de evolutie van de leerlingen en evalueren hun werkhouding, de leerlingen verbeteren de eigen fouten met verbeterleutels en de leerlingen evalueren zichzelf en de andere leerlingen. De begeleiders van de kleuterafdeling gebruiken een recent geïntroduceerd observatiesysteem. De begeleiders van de lagere afdeling schakelen weinig toetsen in, uitgezonderd voor het leergebied Frans. Zij evalueren spelling, taalbeschouwing en wiskunde permanent tijdens het zelfstandig werk. Zij zoeken naar manieren om muzische vorming te evalueren. De evaluatie van leergebiedgebonden kennis, inzichten en vaardigheden, in het bijzonder voor het leergebied wereldoriëntatie, staat nog niet op punt. Het schoolteam heeft de efficiëntie van de evaluatiepraktijk nog niet geëvalueerd.

De school hecht grote waarde aan participatief leiderschap en democratische besluitvorming. De coördinator (zoals de directeur in een leefschoon genoemd wordt) ondersteunt haar team met opvolging en coaching. De teamleden weten zich nauw betrokken bij het schoolbeleid. De ouders krijgen een prominente plaats in het schoolleven toegewezen, zelfs in de besluitvorming. Dit resulteert in een duidelijk waarneembaar wij-gevoel, waar alle participanten blijk van geven. De kwaliteitszorg kan nog aan kracht winnen door de beschikbare evaluatiegegevens, zoals de gegevens uit het vervolgonderwijs, diepgaander te analyseren om zodoende te borgen wat goed gaat en bij te sturen waar nodig.

Het onderzoek van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leer- en werkomgeving wijst uit dat de school een gunstig advies krijgt voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. De situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne stimuleert het bereiken van de onderwijsdoelstellingen.

Het onderzoek van de geselecteerde aspecten van de overige erkenningsvoorwaarden toont aan dat het schoolteam de onderzochte reglementering respecteert.

De school stelde tijdens een pedagogische studiedag een aantal aandachtspunten voor de ontwikkeling van haar zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid voorop. Dit beleid is gebaseerd op de analyse van data die de relevante noden van de leerlingen en leerlingengroepen in kaart brengt. Het wordt ondersteund door nascholing, begeleiding en overleg. De school wendt de SES-lestijden (sociaaleconomische status) in hoofdzaak aan om de differentiatie en remediëring in de leefgroepen te bevorderen, onder meer via vormen van teamteaching. De school staat voor de uitdaging om van het huidige zorg- en GOK-beleid een planmatig en dynamisch proces te maken.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies in functie van de onderwijsdoelstellingen in zowel de kleuterafdeling als de lagere afdeling en in functie van de overige erkenningsvoorwaarden en van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Binnen beide teams is het beleidsvoerend vermogen voldoende groot om de huidige ontwikkelingsprocessen op de ingeslagen weg verder te zetten. Het schoolteam kan de onderwijskwaliteit autonoom borgen of bijsturen en verbeteren. Hierbij kan het zich door de aanbevelingen uit dit verslag laten inspireren. De onderwijsinspectie feliciteert de school met het bereikte resultaat en wenst haar veel succes bij de verdere implementatie van onderwijsvernieuwingen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De begeleiders (zoals de kleuteronderwijzers in een leefschoon genoemd worden) van de kleuterafdeling streven met de kleuters de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied Nederlands na. Het projectmatig en thematisch onderwijsaanbod staan in relatie tot het leerplan. De horizontale samenhang tussen leergebieden en domeinen is sterk. De begeleiders kiezen resoluut voor een ervaringsgerichte aanpak en schakelen krachtige interactieve werkvormen in, waarbij de kleuters alle kansen krijgen om hun taalvaardigheid functioneel en creatief te ontwikkelen. Het onderwijsaanbod is in toenemende mate doelgericht, doelbewust en evenwichtig. De onderwijsopbrengsten zijn duidelijk waarneembaar. De kleuters kunnen rekenen op een brede basiszorg.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De begeleiders van de kleuterafdeling streven de ontwikkelingsdoelen voor het leergebied wereldoriëntatie na. Het projectmatig en thematisch onderwijsaanbod staan in relatie tot het leerplan. De horizontale samenhang tussen leergebieden en domeinen is sterk. De begeleiders kiezen resoluut voor een ervarings- en kindgerichte aanpak waarbij de leefwereld, interesses en keuzes van de kleuters centraal staan. Zij schakelen krachtige interactieve werkvormen in die het samen exploreren en experimenteren bevorderen. Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is in toenemende mate doelgericht, doelbewust en evenwichtig. Het speel- en zoekgedrag van de kleuters, hun motivatie en welbevinden en een aantal andere waarneembare onderwijsopbrengsten wijzen erop dat de begeleiders van de kleuterafdeling aan hun inspanningsverplichting voldoen.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum	Recent introduceerde de kleuterafdeling in samenwerking met de pedagogische
Onderwijsaanbod	begeleidingsdienst een nieuw planningssysteem op basis van de leerlijnen van
<i>Referentiekader</i>	het leerplan. Dat is in toenemende mate het richtinggevende referentiekader. De
<i>Planning</i>	begeleiders selecteren focusdoelen van verschillende leergebieden en domeinen.
<i>Evenwichtig en volledig</i>	Hierbij hebben zij aandacht voor de leerplandoelen van Nederlands en
<i>Samenhang</i>	wereldoriëntatie.
<i>Brede harmonische vorming</i>	
<i>Actief leren</i>	

De geïntegreerde en projectmatige aanpak garandeert een sterke afstemming op de aanschouwelijke werkelijkheid en op de leef- en interessewereld van de kleuters en bevordert de horizontale samenhang. De kringen, de weerkerende activiteiten, het contractwerk en de verschillende hoeken worden ook aan de leerplandoelen gekoppeld. Bij de planning expliciteren de begeleiders hoe zij de hoeken in functie van de projecten verrijken. Zij bewaken het evenwicht tussen de verschillende domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie.

De begeleiders werken meer en meer doelgericht, waarbij zij zich de leerplandoelen toe-eigenen en hun onderwijsaanbod bewuster afstemmen op de leerplannen. Formele evaluatie van het nieuwe planningssysteem in functie van de bewaking van het evenwicht tussen de domeinen en de volledigheid van het onderwijsaanbod is nog niet aan de orde geweest. Uit het overzicht van de leerlijnen blijkt dat het domein techniek nog een aandachtspunt is.

De keuze voor leefgroepen waarbij vier leeftijden samen in één groep les krijgen versterkt de verticale samenhang.

Het onderwijsaanbod is wereldgeoriënteerd en het taalonderwijs gefocust op de ontwikkeling van de taalvaardigheid. De kleuters krijgen dagelijks tal van kansen om hun passieve en actieve taalvaardigheid te verhogen. Hun spreekvaardigheid en –durf zijn opmerkelijk. De volgehouden aandacht voor intensieve interactie tussen de begeleiders en de kleuters en tussen de kleuters onderling is een voorbeeld van goede praktijk. Het welbevinden van de kleuters illustreert dit.

De begeleiders gebruiken een geïntegreerde week- en dagmatrix. De verkenning van de klasruimte met behulp van pictografische voorstellingen van de hoeken en met richtinggevende pictogrammen staat nog niet helemaal op punt. De kleuters maken af en toe een uitstap om de schoolomgeving te verkennen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De kleuteronderwijzers maken efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijstijd.

De begeleiders zorgen vanuit hun engagement en respect voor de kleuters voor een positief klasklimaat. Hun bemoedigende houding bevordert de betrokkenheid van de kleuters en in het bijzonder van de teruggetrokken kleuters.

De ervaringsgerichte aanpak binnen talige en rijke contexten biedt tal van kansen om interactief te ontdekken en te leren. De werkvormen die de kleuteronderwijzers bij de uitwerking van de projecten hanteren bevorderen de taalontwikkeling en de zelfsturing, waarbij uitgesproken aandacht gaat naar de opbouw van plannings-, onderzoeks- en reflectievaardigheden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De kleuteronderwijzers beschikken over ruim voldoende speelleermaterialen om hun onderwijsaanbod uit te bouwen. Zij verrijken de klassen en hoeken in functie van de projecten en thema's en zorgen voor een gevarieerde visuele ondersteuning.

Materieel beheer
Infrastructuur

De school beschikt over een bijzonder ruime infrastructuur, zowel binnen als buiten. Rond de centrale ontmoetingsruimte bevinden zich afzonderlijke kamers. Elke kamer is ingericht als een aparte hoek. Bovendien beschikken de kleuteronderwijzers elk over een eigen lokaal voor hun deelleefgroep. Ook de buitenruimte is buitengewoon uitgestrekt. De school gebruikt haar om kinderen actief in contact te laten komen met de natuur.

<p>Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i></p>	<p>De project- en kringwerking leggen de klemtoon op dagelijkse en gradueel opgebouwde evaluatiemomenten, waarbij de begeleiders de kleuters en de kleuters elkaar en zichzelf evalueren. Hierbij ligt de klemtoon op het product, hoewel er waardevolle aanzetten gegeven zijn om ook op het proces te evalueren. De begeleiders observeren hun kleuters continu. Deze observatie legt de basis voor een periodieke screening van de ontwikkeling van de kleuters. De begeleiders registreren hun bevindingen in een kindvolgsysteem, dat zij in samenwerking met de pedagogische begeleidingsdienst recent optimaliseerden. Het spoort met het planningsysteem.</p> <p>De observatie van de klasactiviteiten wijst op waarneembare onderwijsopbrengsten. De kleuters demonstreren hun spreek- en luistervaardigheid tijdens de dagelijkse kringmomenten en het spel in de hoeken.</p>
<p>Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Interne en externe</i> <i>communicatie</i></p>	<p>Deze leefschoon hecht grote waarde aan afstemming op de ouders. Zij is laagdrempelig. De communicatie met de ouders via schriftelijke en mondelinge kanalen verloopt efficiënt. Zij kunnen rekenen op waardevolle feedback over de ontwikkeling van hun kind.</p>
<p>Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i></p>	<p>Alle zorguren werden aan de begeleiders toegekend. De kleuterafdeling heeft dan ook geen additionele zorgleraren. De vormen van teamteaching, waarbij verschillende begeleiders samen instaan voor een leefgroep, zorgen mee voor een preventieve basiszorg. De leefgroep, waarbij vier leeftijden samen les krijgen, bevordert het interactief leren. Oudere of sterkere kleuters geven steun aan jongere of zwakkere.</p>
	<p>De begeleiders differentiëren het onderwijsaanbod en stemmen het af op de verschillende leeftijden. Zij spelen spontaan in op de verschillen tussen de kleuters en hebben aandacht voor individuele ondersteuning van kleuters. Ook differentiëren zij wat de verwachtingen die aan de kleuters gesteld worden betreft, en bieden zij aangepaste speelleermaterialen aan, zoals stappenplannen, opdrachtenkaarten en modellen. Het contractwerk, de zogenaamde 'mammoetjes', is gedifferentieerd in het aantal opdrachten dat de kleuter moet verwerken en in de groepering van de kleuters, waarbij kleuters zo nodig naar een ander niveau verschoven worden.</p>
	<p>Het zorgoverleg concentreert zich in het wekelijks teamoverleg. De coördinator en de begeleiders bespreken de kleuters die moeilijkheden ondervinden, onder meer voor taal. Zij registreren relevante bevindingen in een digitaal kindvolgsysteem.</p>
<p>Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i></p>	<p>De kleuterafdeling schakelt verscheidene vormen van professionalisering in: teamnascholingen, individuele nascholing, samenwerking met gon-leraren (geïntegreerd onderwijs) en begeleiders van andere leefschoolen en ondersteuning door de pedagogische begeleidingsdienst. Zij stemt haar prioriteiten en de daarbij horende professionalisering af op de behoeften van het team. Zij maakt gebruik van de intern aanwezige expertise tijdens het intensieve teamoverleg en de teamteaching. Zo is er nood aan leren van elkaar in functie van het domein techniek.</p>

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De begeleiders (zoals de onderwijzers in een leefschool genoemd worden) van de lagere afdeling bereiken de eindtermen voor het leergebied Nederlands. Zij ondersteunen de leerlingen vanuit een samenhangend en evenwichtig onderwijsaanbod, interactieve werkvormen en een preventieve basiszorg om de nodige taalcompetenties te verwerven. Resultaten van oud-leerlingen in het vervolgonderwijs en een aantal waarneembare onderwijsopbrengsten bieden bijkomende indicaties die erop wijzen dat de lagere afdeling voor alle domeinen van het leergebied Nederlands aan haar resultaatsverplichting voldoet.

Curriculum	De begeleiders van de lagere afdeling gaven degelijke aanzetten voor het gebruik
Onderwijsaanbod	van het leerplan als referentiekader voor de planning en bewaking van het
<i>Referentiekader</i>	onderwijsaanbod. Zij inventariseerden de leerplandoelen in relatie tot het
<i>Planning</i>	aanbod van de leefgroep en gekoppeld aan de gevarieerde werkvormen. Dit alles
<i>Evenwichtig en volledig</i>	zorgt voor een doelgerichte en meer en meer doelbewuste aanpak.
<i>Samenhang</i>	
<i>Brede harmonische vorming</i>	De domeinen van Nederlands krijgen een systematische aandacht en komen
<i>Actief leren</i>	evenwichtig aan bod. Ook de interculturele gerichtheid komt hierbij goed uit de
	verf.

Het pluriforme onderwijsaanbod vertoont de kenmerken van taalvaardigheidsonderwijs. De begeleiders leggen de klemtoon op het communicatieve aspect en de bijhorende strategieën. Zij kiezen voor gevarieerde werkvormen met veel kansen tot interactie. Deze bevorderen de taalontwikkeling in hoge mate. De begeleiders creëren mogelijkheden om betekenisvol te leren in realistische, natuurlijke contexten. Door hun volgehouden aandacht voor een positief zelfbeeld, motivatie en leerlingeninitiatief stimuleren zij de kern van de ontwikkeling.

De meeste leerplandoelen komen frequent en in nauwe samenhang met andere leergebieden aan bod. De begeleiders geven het goede voorbeeld en hanteren een keurige standaardtaal. Zij ontwikkelen boeiende dialogen met de kinderen, waar ze zelf als gelijken aan deelnemen. De leerlingen luisteren en spreken intensief en frequent tijdens de dagelijkse kringmomenten en de uitwerking van de projecten. Taal is een hulpmiddel om samen problemen te ontleden, aan te pakken en op te lossen. Vaak ontspint zich een rijke mondelinge interactie. De wijze waarop de leerlingen de gespreksconventies respecteren is een voorbeeld van goede praktijk. De leerlingen schrijven creatief en functioneel. Het schrijfonderricht is met het aanbod verweven en is veelzijdig. Leerlingen schrijven ook vrije teksten en dagboekstukjes in het kader van de zelfontplooiing. De projecten, de boekenkring en de leespromotie stimuleren de leesvaardigheden. De begeleiders schakelen begrijpend lezen, forumlezen, studerend en informatief lezen in. De klassen beschikken over een rijk gevulde klasbibliotheek en de leerlingen bezoeken geregeld de lokale bibliotheek. De begeleiders hebben niet de gewoonte om de technische leesvaardigheid van de leerlingen te meten en in kaart te brengen.

De overblijvende leerplandoelen in functie van spelling en taalbeschouwing worden met een cursorische aanpak tijdens de zogenaamde ‘werktijd’ vooropgesteld. De begeleiders laten zich hierbij inspireren door een onderwijsleerpakket. Deze werktijd is monotoner en minder stimulerend dan de kringen en de projectwerking. Er zijn aanzetten om de leerplandoelen te bewaken.

Af en toe bezoeken de leerlingen talige culturele voorstellingen.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerlingen gebruiken de log- en kringboeken als communicatiemiddel. De website van de school geeft in de blogs ruimte voor creatief en functioneel schrijfwerk. De leefgroepen hebben een goed gestoffeerde klasbibliotheek. De leerlingen beschikken over transfergerichte leermiddelen zoals naslagwerken en woordenboeken. Het aantal woordenboeken per leefgroep is echter beperkt. De leerlingen leren om zelf presentaties verzorgen en om te gaan met de elektronische projectieapparaten. De begeleiders zorgen voor voldoende aanschouwelijke materialen en beeldmateriaal. In enkele klassen is de visuele ondersteuning aan de klaswand voor Nederlands vanwege de lettergrootte moeilijk leesbaar.

Materieel beheer
Infrastructuur

De leefgroepen beschikken over een buitengewoon grote binneninfrastructuur. Deze leent zich om er een leef- en werkruimte in in te richten en om er de interactieve werkvormen toe te passen.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De begeleiders evalueren de doelen vooral op groepsniveau, en in mindere mate op kindniveau. Voor spelling en taalbeschouwing evalueren de begeleiders de leerlingen permanent via de werkbundels van het zelfstandig werk. Zij schakelen zachte vormen van evaluatie zoals observatie en peer evaluatie in om de mondelinge vaardigheden op te volgen. De evaluatie van specifieke spreek- en luisterhandelingen verloopt echter weinig doelgericht. De observaties worden niet systematisch geregistreerd, met uitzondering van lezen. De begeleiders volgen de leesvaardigheden procesmatig op en schakelen de geregistreerde evaluatiegegevens efficiënt bij de leerbegeleiding in.

De lesobservaties wijzen erop dat de leerlingen zich vlot mondeling en schriftelijk kunnen uitdrukken, initiatief tot spreken nemen, spreekdurf tonen en een grote luisterbereidheid aan de dag leggen. De gevarieerde schrijfoefeningen wijzen op intensief functioneel en creatief schrijven.

Positieve resultaten uit het secundair onderwijs wijzen erop dat de meeste leerlingen over de nodige taalbagage beschikken om zich in het vervolgonderwijs waar te maken. Deze evaluatiegegevens worden vooralsnog weinig diepgaand geanalyseerd en naar de teamleden gecommuniceerd om de onderwijskwaliteit te verankeren of waar nodig bij te sturen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie

De zogenaamde ‘praatpapieren’ geven een concrete en informatierijke terugkoppeling over wat de leerling binnen alle domeinen van Nederlands heeft verworven. De geschreven commentaren getuigen van relevantie. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om doelgericht op zichzelf te reflecteren op basis van transparante criteria. De begeleider beoordeelt de leerling eveneens op basis van dezelfde criteria.

Begeleiding De begeleiders zorgen voor een preventieve basiszorg. Zij zetten een systeem van teamteaching op met mogelijkheden voor differentiatie. Zij zorgen voor
Leerbegeleiding structuur en ondersteuning van de leerlingen binnen de leeftijdsgemengde
Beeldvorming leefgroepen. Spelling en taalbeschouwing volgen zij permanent op met de
Zorg werkbundels. Hier individualiseren zij waar nodig. In de tweede leefgroep (kinderen van 6 tot 9 jaar) gaat veel aandacht uit naar leesbegeleiding. De begeleiders registreren de vorderingen nauwgezet en spelen kort op de bal. Zwakkere lezers kunnen rekenen op aangepaste teksten en leesbegeleiding van een begeleider of een ouder. Kinderen met dyslexie krijgen compenserende of dispenserende maatregelen. Kinderen die meer uitdaging nodig hebben, kunnen rekenen op aangepaste taken. Het team van de lagere afdeling laat nog kansen onbenut om de zelfstandige werkvormen zoals het contract- en hoekenwerk verder gedifferentieerd, gevarieerd en uitnodigend uit te werken.

Tijdens het wekelijks teamoverleg is de leerbegeleiding een vast agendapunt. Hoewel de begeleiders kinderen met taalproblemen naar best vermogen ondersteunen, vormt het nog een uitdaging om anderstalige leerlingen en leerlingen met een grote taalachterstand planmatiger te begeleiden.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De begeleiders van de lagere afdeling bereiken met hun leerlingen de eindtermen voor het leergebied wereldoriëntatie. Het projectmatig en thematisch onderwijsaanbod staan in relatie tot het leerplan. De horizontale samenhang tussen leergebieden en domeinen is sterk. De begeleiders kiezen resoluut voor een ervarings- en kindgerichte aanpak waarbij de leefwereld, interesses en keuzes van de leerlingen centraal staan. Zij schakelen krachtige interactieve werkvormen in die het samen exploreren en experimenteren bevorderen. Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie is in toenemende mate doelgericht, doelbewust en evenwichtig. De begeleiders garanderen een democratisch, emancipatorisch, wereldgeoriënteerd en betekenisvol onderwijsaanbod, waarbij de leerlingen interactief en constructief op ontdekking gaan in de realiteit.

Curriculum De begeleiders kiezen bewust voor zuivere projectwerking, waarbij de leerlingen
Onderwijsaanbod leren om hun belangstelling te vertalen naar onderzoeksvragen, en waarbij zij
Referentiekader van bij de aanvang een sturende rol krijgen. Samen met de begeleiders stellen zij
Planning projectdoelen en een projectplanning op.
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De begeleiders spannen zich in om de leerplandoelen zinvol te verweven met de doelen van de leerlingen. De planning van het onderwijsaanbod is gekoppeld aan de leerlijnen van het nieuwe leerplan voor wereldoriëntatie. De begeleiders maken een onderscheid tussen de kerndoelen en de doelen-in-aanzet.

Zij gaven een zinvolle eerste aanzet om de volledigheid van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie te bewaken in relatie tot de verschillende instructie- en werkvormen. Hierbij bewaren zij het overzicht over de drie leeftijden van de eigen leefgroep. Zo eigenen de begeleiders zich geleidelijk de leerplandoelen toe.

De begeleiders bewaken het evenwicht tussen de domeinen vooral intuïtief. De projectwerking bevordert de horizontale samenhang tussen de domeinen van wereldoriëntatie en tussen wereldoriëntatie en de andere leergebieden. De ruime aandacht voor de domeinen maatschappij, natuur en techniek, voor milieu-, gezondheids- en mobiliteitseducatie en voor de actualiteit springen onmiddellijk in het oog. Zo integreren de begeleiders techniek in het onderwijsaanbod en verkennen zij de werkelijkheid en de omgeving vanuit

technisch oogpunt. De doelen voor tijd en ruimte zijn nog niet optimaal afgestemd op de verwachtingen van het leerplan.

De begeleiders garanderen een ervarings- en kindgerichte aanpak, waarbij de visie op wereldgeoriënteerd onderwijs op de werkvloer ten volle tot uiting komt. Hierover communiceert de school naar de ouders en de buitenwereld met gevarieerde feedback, zoals beeldmateriaal in de school en op de website, project- en eindwerkmappen en demonstraties en voorstellingen allerhande. De projectmatige aanpak en de andere krachtige werkvormen zorgen voor interactief onderwijs met een hoge inbreng van de leerlingen en voor boeiende leersituaties in contexten met een hoge werkelijkheidswaarde. Leerlingen krijgen tal van leer-, plan-, zoek- en interactiekansen. Om samen te werken schakelen de begeleiders coöperatief leren in. Tal van leerplandoelen voor wereldoriëntatie en leergebiedoverschrijdende eindtermen komen frequent spontaan aan bod. Opmerkelijk is de aandacht voor de attitudevorming. In de school heerst een cultuur van zorg dragen voor elkaar, wat het welbevinden van alle betrokkenen verhoogt.

Hoewel de projecten relatief lang duren, wijst de motivatie van de leerlingen tot op de laatste projectdag op een hoge betrokkenheid. Leerplandoelen die onvoldoende door de projectwerking aan bod komen, vangen de begeleiders op met thematische lessen. Enkele aspecten van de projectwerking krijgen hun beslag in het hoekenwerk tijdens de werktijd in de voormiddag.

De leerlingen en begeleiders werken nauw samen met de ouders. De zogenoemde 'Pluisraad' is een wekelijks overlegplatform waarbij begeleiders, kinderen en ouders als gelijkwaardige partners instaan voor een harmonieuze samenleving in de school. Hierdoor krijgen het wij-gevoel en een goede attitudevorming een belangrijke impuls. De ouders krijgen een actieve rol toebedeeld in de dagelijkse werking. Zij nemen actief deel aan projecten en kringen. Deze diepgaande participatie houdt ook een risico in: de begeleiders dienen erover te waken dat de inbreng van de ouders die van de leerlingen niet te veel beïnvloedt.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De begeleiders maken efficiënt gebruik van de beschikbare onderwijstijd.

De lagere afdeling kan nog verder groeien door de leerkansen die de ruime schoolomgeving biedt systematisch in kaart te brengen als inspiratiebron voor verdere exploratie.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De gehanteerde tijds- en ruimtekaders vertonen enkele hiaten en worden in een aantal gevallen in beperkte mate dynamisch ingeschakeld. Zo missen de begeleiders kansen om de actualiteit, die wekelijks in de actuakring aan bod komt, qua tijd en ruimte te kaderen. De projectmatige aanpak wordt nog weinig ondersteund door noodzakelijke domeinspecifieke instructie voor tijd en ruimte. Sommige leerlingen missen hierdoor inzichten en vaardigheden om transfergerichte hulpmiddelen in te zetten. De tijdschaal, de atlas en de oriëntatie-instrumenten zijn er voorbeelden van.

Materieel beheer
Infrastructuur

De leerlingen hebben mee de nieuwe speelplaats ontworpen en zijn actief betrokken bij de aanleg ervan. De buitenruimte biedt de leerlingen tal van kansen om de natuur in al haar vormen te exploreren en als goede rentmeesters te onderhouden. Zo verzorgen zij een moes- en fruittuin, spelen zij in avontuurlijke natuurhoekjes en hutten, houden zij in de klas huisdieren en buiten kippen en volgen zij het leven van solitaire bijen in een bijenhotel.

Evaluatie**Evaluatiepraktijk**

*Evenwichtig en representatief
Kindvolgsysteem
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing*

De project- en kringwerking impliceren dagelijkse evaluatiemomenten. Leerlingen krijgen tal van kansen om zichzelf en de ander – ook de begeleider – te evalueren. De onderwijsinspectie kon tijdens bij de lesobservatie duidelijk onderwijsopbrengsten vaststellen: de leerlingen demonstreerden hun onderzoekshouding, oefenden zich door hypothesen te stellen en deze te verifiëren met experimenten en exploratie, leerden vlot samenwerken en discussiëren en ontwikkelden een positief-kritische houding.

De evaluatie van het leergebied staat evenwel nog niet helemaal op punt. Zij is momenteel nog te sterk gefocust op attitudes en vaardigheden in functie van de leergebiedoverschrijdende eindtermen en te weinig op de leergebiedspecifieke leerplandoelen in functie van kennis, inzichten en vaardigheden.

De evaluatiegegevens uit het secundair onderwijs wijzen op positieve resultaten, al scoren natuurwetenschappen en aardrijkskunde verhoudingsgewijs iets minder sterk. Het is nog een opdracht voor de school om een diepgaande analyse van deze gegevens te maken en deze met het hele team aan te wenden voor de optimalisering van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie.

Evaluatie**Rapporteringspraktijk**

*Evenwichtig en volledig
Interne en externe
communicatie*

De begeleiders noemen hun rapporten ‘praatpapieren’. De evaluatiepraktijk voor wereldoriëntatie weerspiegelt zich hierin. Bij de terugkoppeling over de projecten nemen de begeleiders wereldoriëntatie mee. De geschreven commentaren getuigen van relevantie en betreffen meerdere domeinen. Zij zijn in beperkte mate gekoppeld aan de leergebiedspecifieke leerplandoelen in functie van kennis, inzichten, vaardigheden en attitudes die in de voorbije periode met de leerlingen zijn nagestreefd.

De ouders krijgen ook op allerlei andere manieren zicht op de vorderingen van hun kinderen. Zij nemen deel aan toonmomenten en lesactiviteiten, leven mee met het schoolleven, zitten in de Pluisraad en krijgen zicht op wat de kinderen leerden in projectmappen en portfolio's.

Begeleiding**Leerbegeleiding**

*Beeldvorming
Zorg*

De begeleiders van de lagere afdeling hebben vergeleken met het leergebied Nederlands weinig expliciete aandacht voor de leerbegeleiding in functie van wereldoriëntatie. Er is slechts van occasionele individualisering sprake voor wat de remediëring van fundamentele vaardigheden betreft, zoals het zich oriënteren in de ruimte of de toepassing van technische vaardigheden.

Professionalisering**Deskundigheidsbevordering**

*Nascholingen
Interne expertise*

De deskundigheidsbevordering is afgestemd op de schoolprioriteiten en de individuele nascholingsbehoeften van de teamleden.

De begeleiders van de lagere afdeling zijn nog volop bezig met de implementatie van het nieuwe leerplan van wereldoriëntatie. Zij hebben het vanuit hun vernieuwingsbereidheid grondig verkend en bestudeerd. Zo heeft de individuele nascholing de praktijk voor het domein techniek gunstig beïnvloed en is de nascholing voor de evaluatiekring weerhouden voor de multiplicatie in het team.

De begeleiders dragen samen de verantwoordelijkheid over een leefgroep. Dit geeft hen de mogelijkheid om met en van elkaar te leren en om elkaar waar nodig aan te vullen. Hoewel zij af en toe in andere leefgroepen kunnen hospiteren, gebeurt dit nog weinig systematisch. Zij zijn hiervoor vragende partij.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op vrij systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruikmaakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van alle betrokkenen. De plaatsing van een vaste alarminstallatie, op vraag van de brandweer, is gepland in het voorjaar van 2015.

Opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, de oplossing van andere tekorten is gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor de onderwijsinspectie kan aannemen dat de uitvoering zal volgen. Het globaal preventieplan en het jaaractieplan bevatten echter nog geen budgettering, uitgezonderd de raming van de kosten voor de aanleg van een nieuwe speelplaats.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten en de externe dienst blijkt dat er enkele tekorten werden opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid, gezondheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien. De huidige preventieadviseur is pas in dienst getreden. Zij draagt de verantwoordelijkheid voor meer dan 80 sites, waardoor de school niet zeker is van een gegarandeerde minimumaandacht voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Alle lesplaatsen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in documenten van deskundigen stemmen grotendeels overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat nog niet alle locaties even geschikt zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De beveiliging van de kapstokken staat nog niet op punt. Op de speelplaats liggen tal van autobanden. De school kan niet garanderen dat deze vrij zijn van schadelijke stoffen. De opleiding van de hulpverleners in functie van eerste hulp bij ongevallen is nog niet optimaal afgestemd op de minimale wettelijke vereisten.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee zij tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere oplossingen en de aandacht voor proactieve acties vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende aandachtspunten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• het recht op inzage door de ouders en hun recht op toelichting bij de gegevens die op de leerling betrekking hebben, waaronder de evaluatiegegevens die worden verzameld door de school	ja
• informatie over extra-murosactiviteiten	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het reglement inzake tucht en schending van de leefregels van de leerlingen, met inbegrip van een preventieve schorsing, een tijdelijke uitsluiting of een definitieve uitsluiting en inzake de beroepsprocedure, inbegrepen het hanteren van redelijke en haalbare termijnen	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend, met inbegrip van de beroepsprocedure	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• de afspraken in verband met onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's, leerlingenevaluatie en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad, de schoolraad en de ouderraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school ontwikkelde een impliciete visie op zorg. De begeleiders kennen en dragen haar. Zij kiezen in het kader van het speerpunt 'Iedereen bereikt de basis' voor een preventieve basiszorg, waarbij intuïtieve en georganiseerde differentiatie, teamteaching en interactie centraal staan. Zij stellen voor enkele kinderen met een ruime leerachterstand curriculumdifferentiatie voorop. De school opteert indien nodig voor stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen op maat.

De systematiek en planmatigheid waarmee de school het gelijkeonderwijskansenbeleid vorm gaf zijn evenwel verwaterd. Recent nam de school de draad weer op met de selectie van prioritaire initiatieven en daarbij horende acties, als eerste aanzet om het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid nieuw leven in te blazen.

Ondersteuning In de leefgroepen leren drie tot vier leeftijden samen, wat betekent dat oudere of sterkere kinderen de jongere of zwakkere helpen en de begeleiders dezelfde kinderen meerdere jaren kunnen opvolgen en grondig leren kennen.

De kleuterafdeling differentieert het onderwijsaanbod om adequaat in te spelen op de verschillen tussen de kleuters. De begeleiders bieden verschillende keuzemogelijkheden aan. Zij werken complementair samen en kunnen zodoende flexibel inspelen op de behoeften van de kleuters. Differentiatie zit ook in het materialenaanbod en in de gevarieerde werk- en groepeeringsvormen. Contractwerk is voor alle leeftijden gedifferentieerd uitgewerkt. Hier heeft de kleuterafdeling nog groeikansen om de opdrachten van het contractwerk nog sterker inhoudelijk te differentiëren.

De lagere afdeling zet in op teamteaching en differentiatie in het onderwijsaanbod. De begeleiders geloven in de mogelijkheden van de leerlingen. De differentiatie binnen de zelfstandige werkvormen heeft nog verdere groeikansen.

Het kind- en leerlingvolgsysteem zijn in opbouw. De school staat voor de uitdaging om ze verder op punt te stellen om de continuïteit van de leerbegeleiding te garanderen. De implementatie van het digitale registratiesysteem is niet afgerond. Het systeem is niet voor iedereen even toegankelijk en transparant.

Kinderen die moeilijkheden ondervinden komen in aanmerking voor bespreking op het wekelijkse zorgoverleg met het hele team. De begeleiders gebruiken meldingsformulieren waarin onder meer de knelpunten, de afgelegde weg en de mogelijkheden van de kinderen omschreven worden. De registratie van de gemaakte zorgafspraken is minder sterk uitgewerkt. De planmatige leerbegeleiding, zeker voor de kinderen met structurele achterstanden of hardnekkige ontwikkelings- of leerstoornissen, heeft nog groeikansen. Af en toe vertrouwt men nog teveel op de spontane groeikracht van de kinderen, waardoor concrete zorgingrepen op zich laten wachten. Hoewel de sterkere leerlingen extra aandacht krijgen, benut de school nog niet alle kansen om hun zelfsturing nog intenser aan te spreken.

Voor kinderen die de school zorgen baren wordt tijdens een multidisciplinair overleg het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) ingeschakeld. De school betreft de ouders intensief bij de leerbegeleiding van een zorgenkind. Zij krijgen de kans om mee na te denken over de zorgverlening en om deze actief mee uit te werken. De samenwerking met de gon-begeleider (geïntegreerd onderwijs) is efficiënt. De begeleiders doen hun voordeel met de inzichten die de gon-begeleider met hen deelt.

Om de overgang tussen de kleuter- en de lagere afdeling te versoepelen, nemen de oudste kleuters van de kleuterleefgroep geregeld deel aan integratieactiviteiten met de eerste leefgroep van de lagere afdeling.

Doeltreffendheid De school reflecteert weinig formeel op de effecten van de leerbegeleiding. Zij ontwikkelde nog geen gepaste methodes om haar te beoordelen maar staat wel open voor externe beoordelingen.

Ontwikkeling De school stelde tijdens een pedagogische studiedag een aantal aandachtspunten voor de ontwikkeling van haar zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid voorop. Zij koos ervoor om de overgangen tussen de leefgroepen te bevorderen om de gelijkgerichtheid van de begeleiders te verhogen en de overgangen te versoepelen, de volgsystemen sterker op de leerplannen af te stemmen, de zelfstandige werkvormen beter te richten op de leerbegeleiding, het hoekenwerk te optimaliseren, de kringafspraken te visualiseren, de hulpvragen van de kinderen te stroomlijnen en de speelplaatsafspraken zichtbaar te maken. Ook geeft de school aan dat zij wil investeren in kinderen die moeilijkheden ondervinden bij muzische vorming en wereldoriëntatie.

De school staat ook voor de uitdaging om de systematiek die ze bij de werking in functie van haar gelijkeonderwijskansenbeleid ontwikkeld heeft opnieuw te hanteren om haar zorgbeleid doelgerichter en dynamischer uit te werken en op geregelde tijdstippen te evalueren.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school ontwikkelde rond de evaluatiepraktijk nog geen doelgericht beleid. Het schoolteam is er zich van bewust dat dit nog een aandachtspunt is. De recent gekozen prioriteit 'iedereen bereikt de basis' illustreert dit. De visie die de begeleiders op de evaluatiepraktijk hebben, is enigszins af te leiden uit het schoolwerkplan en het schoolreglement, al hebben zij nog moeite om de krachtlijnen ervan te expliciteren.

Ondersteuning Bij de evaluatie gaat veel aandacht uit naar zelfcorrectie, observatie, peer evaluatie, zelfevaluatie door de leerlingen en evaluatie van de werkhouding door de begeleiders. De projecten en de kringen zijn hier de platformen voor. Deze alternatieve evaluatievormen zijn sterk in het onderwijsleerproces geïntegreerd. De evaluatie van de projecten verloopt continu en is gradueel opgebouwd.

De school schakelt amper toetsen in. De evaluatie van het leergebied Frans vormt hierop een uitzondering. Hier schakelt de school voor de schriftelijke evaluatie wel toetsen in. De evaluatie van de mondelinge taalvaardigheden voor Frans wint aan doelgerichtheid. De begeleiders evalueren spelling, taalbeschouwing en wiskunde permanent tijdens het ochtendlijke contractwerk. De observatiecriteria voor de domeinen luisteren en spreken zijn in beperkte mate gericht op de specifieke leerplandoelen. De school zoekt naar aangepaste vormen van evaluatie voor het leergebied muzische vorming, waarbij de beoordeling gebaseerd is op concrete criteria met betrekking tot de leerplandoelen. De doelgerichte evaluatie van leergebiedgebonden kennis, inzichten en vaardigheden in de lagere afdeling – in het bijzonder voor het leergebied wereldoriëntatie - staat nog niet op punt.

Differentiatie in de evaluatie is er in de eerste plaats voor kinderen met compenserende of dispenserende maatregelen.

In de kleuterafdeling (de eerste leefgroep) gebruiken de begeleiders een observatie- en volgsysteem dat recent samen met de pedagogische begeleidingsdienst is uitgewerkt en afgestemd is op de leerplandoelen. De evaluatie ervan op schoolniveau is nog niet aan de orde geweest.

In de lagere afdeling (leefgroepen twee en drie) ontwikkelen de begeleiders op een doordachte wijze een leerlingvolgsysteem. De nagestreefde leerplandoelen krijgen hierbij de nodige aandacht.

De rapportering is informatierijk maar niet altijd doelgericht. Onderdelen ervan zijn de zelfevaluatie door de leerling, de feedback van de begeleider en de mogelijkheden tot terugkoppeling van de ouders.

Doeltreffendheid De effectiviteit van de evaluatiepraktijk is tot nader order nog weinig onderwerp van bespreking en zelfreflectie op schoolniveau geweest.

De meerderheid van de leerlingen behaalt het getuigschrift basisonderwijs. De neveninstroom van leerlingen met zorgbehoeften leidde tot een significant aantal attesten. De belangrijkste criteria voor het behalen van een getuigschrift horen bij de leergebieden Nederlands, wiskunde en Frans.

Ontwikkeling De school gaf met de selectie van een aantal 'speerpunten' (prioriteiten) een prille aanzet om de evaluatiepraktijk te optimaliseren. De actuele uitwerking van het kleuter- en leerlingvolgsysteem is hiervan een illustratie.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap De school heeft volgehouden aandacht voor een participatieve samenwerking en samenleving, emancipatorisch onderwijs en een democratische besluitvorming.

De schoolleider noemt zich geen directeur maar coördinator, wat aangeeft dat zij naast de teamleden staat. Haar aanpak is ondersteunend, bemoedigend en coachend. Zij staat open voor dialoog en stelt zich laagdrempelig op, zowel naar de ouders, de kinderen als de teamleden toe. Het team voelt zich nauw betrokken bij en verantwoordelijk voor het schoolproject. De teamleden ontwikkelden een dynamische vernieuwings- en veranderingsbereidheid en zoeken samen naar manieren om de onderwijspraktijk te optimaliseren.

Visieontwikkeling De leefschoolidee vertaalt zich in een duidelijk waarneembaar wij-gevoel. Recent ervoer het schoolteam de behoefte om de uitgangspunten van een leefschool opnieuw scherp te stellen. Het vormt in functie van de gelijkgerichtheid immers een constante uitdaging om nieuwe teamleden onder te dompelen in de specifieke leefschoolvisie en –praktijk.

De begeleiders ervaren het leerplandoelgericht werken als waardevol en efficiënt. Zij appreciëren het gevolgde vernieuwingstraject. Ze geven aan dat ze meer en meer vertrouwd geraken met de leerplandoelen.

Besluitvorming In deze school is de democratische en participatieve besluitvorming een voorbeeld van goede praktijk. Zowel de coördinator als de begeleiders, de leerlingen en de ouders krijgen ruim de kans om het beleid actief mee aan te sturen.

De besluitvorming in functie van de leerbegeleiding kan nog aan kracht winnen door deze nog sterker te focussen op een planmatige zorgverlening.

Kwaliteitszorg De school gaf een goede aanzet om in de beide afdelingen de afstemming van het onderwijsaanbod op de leerplannen te bewaken. Deze inspanning heeft haar kruissnelheid nog niet bereikt. Ook heeft de school nog niet de gewoonte om de beschikbare outputgegevens diepgaand te analyseren en terug te koppelen naar het hele team om er de onderwijskwaliteit mee te bewaken en waar nodig bij te sturen.

De begeleiders van de lagere afdeling investeren in doelgericht werken. Via formeel overleg stellen zij met steun van de pedagogische begeleidingsdienst een plannings- en evaluatiesysteem op punt. Het initiatief is nog zo jong dat de begeleiders het nog niet op het niveau van de lagere afdeling geëvalueerd hebben.

De school geeft aan dat zij een traject volgt om de speerpunten die tijdens een recente herbronning weerhouden werden te implementeren. Zij legde eerst het accent op de speerpunten 'iedereen behaalt de basis' en 'leren door ervaren en al doende leren'. De school staat voor de uitdaging om dergelijke complexe onderwijsvernieuwingen planmatig en doelgericht vorm te geven.

GOK- en zorgbeleid Het huidige zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school is geïntegreerd in het geheel van de schoolwerking. De school neemt meerdere zorginitiatieven mee op in de prioriteitenplanning die is gebaseerd op de behoeften van het team. Vanuit de voorbije GOK-cycli heeft de school ervaring opgedaan met een planmatige aanpak van vernieuwingen in het kader van de interne kwaliteitszorg. Deze systematiek wordt in beperkte mate doorgetrokken om het huidige zorgbeleid gefaseerd uit te werken op school-, leerkrachten- en kindniveau.

Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid op de analyse van data die de relevante noden van de leerlingen en leerlingengroepen in kaart brengt. Het heeft zicht op het aantal leerlingen dat vanuit het eerste leerjaar doorstroomt tot het zesde leerjaar zonder leerachterstand op te lopen. Het team verzamelt gegevens over de beginsituatie van instromers en brengt hun noden in kaart.

Het schoolteam heeft een visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid vorm wil geven. Ze heeft acties vooropgesteld om de doorstroom van de leerlingen over de groepen te bevorderen. De school denkt veeleer in acties dan in doelen. Ze linkt deze acties aan de schooleigen zorgvisie en ze heeft hierbij aandacht voor de kleuterparticipatie. De school vertaalt deze visie echter nog weinig in operationele doelen, waardoor doelgerichte reflectie op de eigen aanpak in het gedrang komt.

Het schoolteam wendt de toegekende SES-lestijden in beide onderwijsniveaus in hoofdzaak aan om binnen de dagdagelijkse klaspraktijk differentiatie en remediëring mogelijk te maken, onder meer via vormen van teamteaching.

Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van het team. Ze doet hiervoor een beroep op externe partners, zoals de pedagogische begeleiding en nascholing. Ze ervaart het zorgoverleg op het niveau van de school en de scholengemeenschap als ondersteunend.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De begeleiders stimuleren de ontwikkeling van de taalvaardigheid op pluriforme wijze, werken wereldgeoriënteerd, vanuit de belangstelling van het kind en bouwen een geïntegreerd, samenhangend, evenwichtig en emancipatorisch onderwijsaanbod uit.
- De begeleiders geven de kleuters en leerlingen optimale kansen tot zelfontplooiing, zelfsturing en zelfstandigheid.
- De begeleiders bouwen met hun volgehouden aandacht voor initiatief, motivatie en zelfbeeld voortdurend aan de kern van de ontwikkeling.
- De kringen en de projectwerking bieden de kleuters en leerlingen tal van kansen tot samenwerking, interactie, dialoog, exploratie en experimenteren en zijn hierdoor efficiënte werkvormen in functie van de onderzochte leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie.
- De begeleiders creëren mogelijkheden om betekenisvol te leren in realistische, rijke en natuurlijke contexten.
- De ruime binnen- en buiteninfrastructuur en de gehanteerde (speel)leermaterialen bevorderen het leren.
- De begeleiders integreren de leergebiedoverschrijdende eindtermen voor sociale vaardigheden, leren leren en informatie- en communicatietechnologie in het onderwijsaanbod.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De begeleiders gaan enkele jaren mee op pad met de kinderen en leren hen zodoende goed kennen.
- Het schoolteam hecht belang aan attitudevorming, wat de betrokkenheid en het welbevinden van alle betrokkenen verhoogt.
- De leefgroepwerking verhoogt de interactie en de spontane ondersteuning tussen kinderen onderling.
- De leerbegeleiding wordt wekelijks in teamverband besproken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De schoolleiding hanteert een participatieve leiderschapstijl.
- Het schoolteam hanteert een democratische besluitvorming waarbij de betrokkenen – coördinator, begeleiders, medewerkers, leerlingen en ouders - samen actief verantwoordelijkheid dragen voor het schoolproject.
- Het schoolteam spant zich in om de begeleiders onder te dompelen in de visie, missie en uitgangspunten van deze leefschole.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De school kan de 'toolbox' voor wereldoriëntatie – dat zijn onder meer de benodigde kaders, zoals de tijd- en ruimtekaders en de instrumenten in functie van oriëntatie - nog systematischer gradueel opbouwen.
- De begeleiders van de lagere afdeling kunnen de zelfstandige werkvormen (de werktijd en het hoekenwerk) nog meer gedifferentieerd en meer uitdagend uitbouwen.
- Het schoolteam kan de kansen die de ruime schoolomgeving biedt inventariseren in een omgevingsboek.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het schoolteam kan het zorgbeleid doelgerichter uitwerken en bewaken.
- Het schoolteam kan de registratie in functie van leerbegeleiding verder verfijnen en optimaliseren om zodoende een beter zicht te krijgen op de schoolloopbaan van de kinderen.
- Het schoolteam kan de zorg voor kleuters en leerlingen, zeker voor de kinderen met specifieke noden, systematischer en planmatiger organiseren.
- Het schoolteam kan de vorderingen van de leerlingen voor wat kennis, inzichten en vaardigheden voor wereldoriëntatie en de mondelinge taalvaardigheden betreft doelgerichter evalueren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het schoolteam kan de vernieuwingsprocessen met het oog op de gelijkgerichtheid verder planmatig uitwerken en procesmatig opvolgen.
- Het schoolteam kan de onderwijskwaliteit systematischer onderzoeken en bewaken, onder meer op basis van de beschikbare outputgegevens en van andere effecten.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het **kleuteronderwijs** en het **lager onderwijs**.
- voor de erkenningsvoorwaarde '**bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**'.
- voor de **overige erkenningsvoorwaarden**.

8 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Frans DE BIE de inspecteur-verslaggever	Chris VERBRUGGEN de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	